

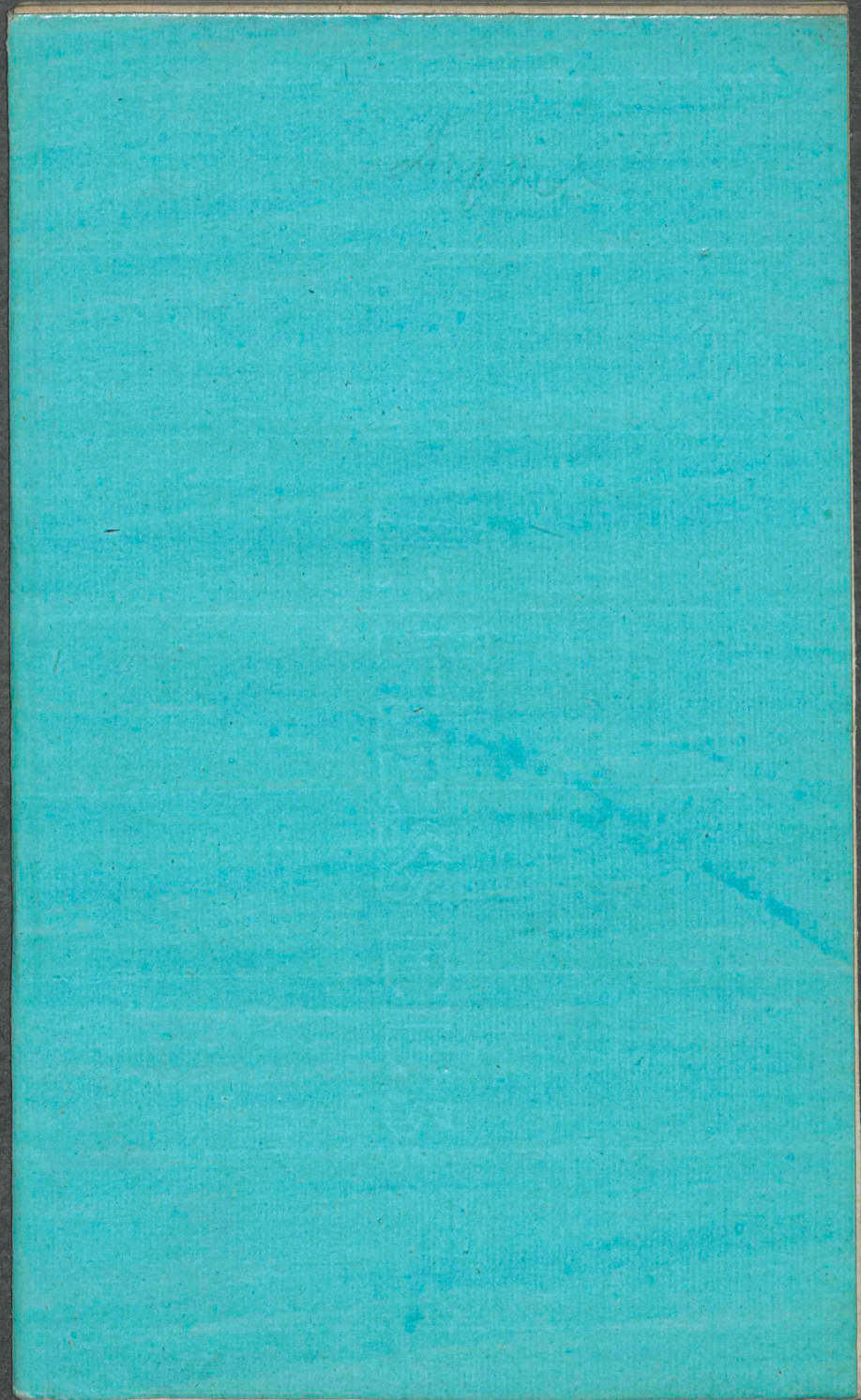
Friedrich Wieland

**Dissertatio inauguralis medica sistens Annotationes quasdam medicas ad
Blennorrhoeae siphiliticae in sexu potiori historiam pathologicam, et illius
curandae methodum**

Rostochii: Litteris Adlerianis, MDCCCXVI.

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1007499419>

Druck Freier Zugang OCR-Volltext

5

Dissertatio inauguralis medica

s i s t e n s

Annotationes quasdam medicas

ad

Blennorrhoeae siphiliticae in sexu potiori
historiam pathologicam, et illius curandae
methodum

Quam

pro impetrando

in *Academia Rostochiensi*

Gradu Doctoris

examine publico submittit

Friedericus Henricus Wieland

Rostochiensis.

R o s t o c h i i

L i t t e r i s A d l e r i a n i s

M D C C C X V I.

V i r i s

Amplissimis, Praenobilissimis, Doctissimis,

hujus

Academiae Professoribus celeberrimis,

Dr. Iobanni Guilielmo Iosephi,

Ordinis Ludoviciani Hassiaci Equiti,

Rerum medicinalium in militia Mcklenenburgico-
Suerinensi Praefecto summo,

Medicinae Professori Publico Ordinario,

Scholae obstetriciae a Serenissimo Magno Duce
Rostochii constitutae Directori,

plurium societatum literariarum Sodali,

&

Dr. Georgio Henrico Masio,

Medicinae Professori Publico Ordinario,

complurium Societatum literariarum membro

Praeceptoribus suis summa veneratione colendis

pietatis gratique aeternum animi

testificandi causa

primum hocce artis suae specimen

sacrum esse voluit

A u c t o r.

1877

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Pars prima.

Annotationes ad historiam pathologicam blennorrhoeae siphiliticae.

§. 1.

Definitio morbi.

Blennorrhoea siphilitica est mucii in sexu potiori ex urethra veneno siphilitico corrosivo illita effluvium.

§. 2.

Nomen morbi.

Graecorum vocabulum βλέννα, quod est *mucus*, et verbum ρέω, *fluo*, vocem *blennorrhoeae* componere satis apparet. *Gonorrhoeae* autem denominationem utpote huic morbo minus convenientem, rejiciendam ideo censemus, quod in eo non γονή, semen, sed βλέννα, mucus ex urethra destillat.

Nomen *siphilis* non, ut celeberrimus de Sauvage *) aliique putarunt, a graecis *συν*, cum et *φιλεω* amo, seu ab amore mutuo originem habet, sed a *σιφλος*, *impurus*, (et si cui placet *φιλεω*) seu ab amore impuro; quare rectius scribitur *siphilis* quam *syphilis*.

*) Vid. Francisc. Boiesier de Sauvage nosologia methodica T. II. Amstelod. MDCCLXIII. Ce. X. Cachexiae XXVI. Syphilis p. 559.

§. 3.

Causa morbi.

Duplex causa morbi est, interna altera, altera externa. Internam nomine dispositionis insignimus, externam autem contagium ipsum esse venereum ad vaginam uteri delatum satis patet.

Dispositio est corporis vivi facultas vel naturalis vel morbosa nocentes quosdam influxus recipiendi inque illos certo modo et sub constantibus signis reagendi. Imprimis ob illius dispositionis diversitatem alia animalium genera aliis morbis subjecta videmus. Ad recipiendum

venererum contagium animalia omnia praeter simios, de quibus tamen ambigua adhuc res est, ac hominem, omni facultate carent. Canes quidem ex inoculatione penis ab ulceribus venereis facta nil mali passos experimenta Doctoris Altenhofer *) nuperrime instituta nos docuerunt.

Humani corporis partes sensibilitate praeditae quamvis ad morbum venereum recipiendam facultate gaudeant omnes, morbus tamen ipse pro diversis partium functionibus multoties temperatur et in forma multiplici modo mutatur. In organis secernentibus praecipue mucum producentibus dispositio morbosae mucii secretioni favet, in cute exanthematis eruptioni, et sic porro. Ubi contagium vulnera tangit, ibi ulcera venerea oriuntur. Partium vitalium hanc facultatem, qua quodlibet corporis organon contagio siphilitico affectum uni eidemque morbo aliam atque aliam speciem et formam imprimit, specificam seu topicam dispositionem nominamus.

Homo quamquam natura ad morbum venereum contrahendum proclivis est, idque malum illi proprium existimari debet, minime

tamen is sub omnibus conditionibus et omnibus temporibus venenum pari facilitate recipit, sed ea et coelo et corporis constitutione aliisque rebus temperata, nunc aucta nunc item immunita. Unius partis, quo tempore infectio fit, major prae ceteris irritatio aut alterius sensibilitas aucta, huius illiusve specificam dispositionem adauget, speciemque morbi partis, quae infectionem receperit, functioni adaptatam excitat. Sic haemorrhoidarum, virique qui antea jam ex urethra mucum stillarunt, facilius sanis blennorrhoea corripuntur, minime vero ulceribus infestari solent.

Externam blennorrhoeae siphiliticae causam contagium esse venereum contendimus quamvis multis iisque celeberrimis medicis dissentientibus. Sunt enim non pauci, qui propriam materiam, qua sub impuro concubitu blennorrhoea excitetur, agnoscant, eandemque ab venerea discrepantem statuunt. His autem opponimus

1) id quod antiquiores medici tradunt: morbum siphiliticum per plurium annorum spatium sine blennorrhoeae vestigio observatum esse. Gabriel Fallopius **) in ca-

pite de signis morbi gallici dicit: „ultimum
 „signum est gonorrhoea gallica, signum in-
 „cipientis morbi, quae nobis indicat istius
 „Protei naturam. Primis illis diebus per
 „spatium XL. annorum, non erat desfluvium
 „pilorum; agitur iam XXX annus, quo
 „hoc desfluvium incepit, non sunt quindecim
 „anni, quibus observata est gonor-
 „rhea gallica.

„Ex quo colligimus variam esse naturam
 „morbi, et possumus expectare nova sym-
 „ptomata, utinam levia sint.“

Celeberrimo Sprengel^{***}) auctore blen-
 norrhoa venerea non ante annum p. C. n.
 millesimum quingentesimum vicesimum
 apparuit, lues vero ab eo tempore mitior
 regnavit.

- 2) perspicacissimi John Hunter^{****}) experi-
 menta, quibus probatur materiam blen-
 norhoicam ad sanos delatam nunc blennor-
 rhoeam, nunc vero ulcera siphilitica et
 luem universalem procreare, et e contrario
 pus virulentum ex ulcere venereo sumtum,
 in aliis blennorrhoeam, in aliis ulcus vene-
 reum et universalem luem gignere.

3) observationes medicorum curam aegrotorum morbo gallico inquinatorum exercentium eorumque testimonia.

Ne superflua proferre credar, novas tantum narrationes gallici medici celeberrimi Culleries tango, quas quidem Lagneau †) nuper publici iuris fecit. Ex meretrice fluore albo venereo laborante, ulceribus tamen quamquam exploratione ter quaterque repetita neququam detectis, trium iuvenum, qui eadem nocte cum ea coierant, unus quidam blennorrhoeam alius bubonem contraxit, tertius autem intactus campum reliquit. — J. Hunter (l. c.) historiam hominis prodit, qui bis blennorrhoea affectus et sine mercurio curatus utroque tempore incommoda generalis luis ex iisdem infectionibus expertus est. Nam post primam infectionem apparuerunt ulcera venerea in palato, post alteram pustulae totam corporis superficiem maculantes prodire. Verum quidem est, omnes res externas internasque, in urethrae membranam mucosam nocive agentes, illamque aut chemico aut mechanico aut dinamico modo laedentes et inflammantes, nimiam ex ea mucosae secretionem elicere posse, hanc ipsam

vero secretionis morbosam mutationem et inflammationem illam concitantem, eandem semper, ejusdemque in omni casu naturae esse, falsum contendimus. Causa quaelibet, dummodo secretionem mutare satis valeat, id proprio et specifico modo certe efficit, inflammationique secretionis mutationi adhaerenti propriam formam imprimit. Quare secretionis alienatio, quam materia siphilitica provocat, vera siphilitica est, et secretum, quod sub specie mucii ex urethra guttatim stillat, contagium sincere venereum absque dubio continet.

*) Vid. Dr. Ludw. Altenhofer, Arzt des kalenkschen Hospitals für männliche siphilit. Kranke in Petersburg; Beobachtungen über die Natur und Heilung der Siphilis. Russische Sammlungen für Naturwissenschaft und Heilkunde, herausgegeben von Dr. Al. Crechton, Dr. Johann Behmann und Dr. Carl Friedr. Burdach. 1st. Bd. 1st. Heft. Riga und Leipzig 1815. II. S. 25.

***) Vid. de morbo gallico tractatus, venet. 1565.

****) Vid. Kurt Sprengels Handbuch der Pathologie. 3r Theil S. 531.

*****) Vid. John Hunter tract. on the venereal diseases. London 1786.

- †) L. v. Lagneau die Kunst alle Arten der Lust-
seuche zu erkennen und zu heilen. Erfurt und
Gotha. 1815. S. 29 und folgende.

§. 4.

*Resolvitur quaestio: cur idem contagium nunc
ulcera et venerea et universalem luem,
nunc vero blennorrhoeam excitet?*

Praeter topicam dispositionem plures aliae
res, quae formam luis venereae in aliis atque
aliis infectionis casibus constituunt, in censum
veniunt, quae ad propositae quaestionis reso-
lutionem circumspecte considerari debent.
Sunt haec:

- 1) Dispositio ad suscipiendum contagium
universalis, quam supra iam monuimus
non omnibus corporis individuis non omni
tempore nec sub omni coelo et tempestate
eandem esse, eaque aut major aut minor.
Majorem cui dedit natura venenum recipi-
endi facultatem, is saepius faciliusque
universali lue corripitur, sed e contrario
minori dispositioni praeditus topicis mere
affectibus cruciatur.

- 2) Modus quoque coëundi momentum habet. Impetu suis qui agit, qui citius semen ejaculat, et colem ex impura vagina celerius retrahit, saepius certe blennorrhoea quam lue universali violatur.
- 3) Sub coelo sereno et calido ulcera venerea rarissime inveniuntur, eo saepius autem blennorrhoea. Mungo Park, celeberrimus ille et infelicissimus torrentium Africae locorum peragator, inter horum incolas blennorrhoeas quidem siphiliticas, minime vero certe rarissime, ulcera venerea vidit. Ejusdem observationes inter Aethiopes faciendae Roodscheid et Winterbotton *) occasionem nacti sunt.

Tempore aestivo complicationem ulceris venerei cum blennorrhoea saepius sibi visam quam hyeme, refert Altenhofer **).

- 4) Materia siphilitica ad superficiem mucum secernentem delata fluorem mucosum, alioquin luem universalem, excitat. Si venenum locum corporis vel epithelio tenuissimo obiectum, ut labia, vel eo nudatum tangit, saepissime ulcera venerea oriuntur. Viri quibus glans penis longiori

praeputatio obtecta est, facilius quam quibus summa haec membri virilis pars denudata est, veneno laeduntur, ulceribusque in ea cruciantur.

Materiam veneream ex variis individuis virositatis et efficaciae gradu differre, verosimillimum quidem minime vero evictum est.

*) Vid. Friedr. Schurrer geographische Nosologie, oder die Lehre von den Veränderungen der Krankheiten in den verschiedenen Gegenden der Erde. Stuttgart 1813. Abschn. III. S. 476.

***) l. c. S. 30.

§. 5.

Causa proxima.

Mutationem corporis vivi ex concursu omnium remotarum eius caussarum natam, qua morbus ita constituitur, ut indissolubili nexu cum ea cohaereat, scriptores medici causam morbi proximam nominant. Recte alii monuerunt, hanc mutationem esse morbum ipsum, nullaquē in parte ab eo posse discerni, quorum opinioni nos libenter accedimus. Morbi itaque, de quo loquimur,

causam proximam secretionem tantum in urethra specifico modo perversam affirmamus esse, quam semper quidem inflammatio comitatur, neutiquam vero ortum ex ea ducit. Dolendum sane est, relationem inflammationis ad morbos contagiosos omnino ignorari, vix tamen possumus, quin morbum contagiosum ex inflammatione gigni negemus, inflammationem vero ab efficacia contagii in corpore ingravescentis proficisci contendamus. Quibus praemissis naturam blennorrhoeae seu causam eius proximam ita definire haud dubitamus: esse auctam atque specificè diversam et peculiarem partis in uteri vagina mucum secernentis actionem sub signis molestiisque inflammatoriis eandem materiam siphiliticam, qua ea pars illita est, regenerantem.

§. 6.

Sedes morbi.

Omnes cryptae et glandulae muciferae per totum vaginae uteri tractum sparsae puriformem mucum secernere possunt, hasque omnes morbo obnoxias videmus. Errant itaque ii,

qui in partem vaginae uteri nomine fossae navicularis designatam prae caeteris culpam sedis blennorrhoeae coniciunt, quum mille observationes sibi habeant repugnantes. Quodsi materia inficiens in eo, qui coitum impurum primum exercent, primo introitu penis ad navicularem tantummodo fossam deduceretur, tamen, quum ad anum etiam et palpebrarum glandulas eandem materiam deferri hisque in locis blennorrhoeam excitare videamus, caussa pateret nulla, qua fieri diceremus, ut profundioribus urethrae cryptis ea materia ingeneretur eundemque morbum ad eas transmitteret.

§. 6.

Decursus morbi.

Morbus blennorrhoeicus quatuor percurrit stadia, quae sunt, infectionis, initii morbi, inflammationis et profluvii.

Stadium primum sub ipso impuro coitu primordia capit, finitur vero, cum signa propria morbi incipientis in conspectum veniunt. De aditu veneni ad internam urethrae cavi-

tatem inter medicos dimicatur. Statuunt nonnulli, urethram tubuli capillaris instar agere et contagium ex inquinata vagina muliebri exsugere, alii autem resorptionem veneni ope vasorum absorbentium in glandis membri virilis orificio iacentium amplectuntur; alii denique vaporem squalidum et diffusibilem ex genitalibus foemineis morbo siphilitico infectis in urethram transvolantem accusant; nos vero venenum sub forma puris aut mucii ex conspurcata vagina in urethram, coitu rigidam et apertam protrudi nulli dubitamus asserere. Id ibi haerens initio unam aut alteram cryptam muciferam afficit, cogitque venenatum mucum secernere. Contagium sic auctum plures glandulas corripit vicinasque partes successive inflammans blennorrhoeae signa sensim producit, quibus comparentibus secundum stadium initur.

Primi huius stadii decursus non eodem apud omnes aegrotos temporis spatio continetur, sed constitutionis ob diversitatem, ob majorem minoremve contagii virositatem et ob alias saepissime incognitas condiciones nunc diutius extrahitur, nunc paucis diebus absol-

vitur. Afferunt exempla, quae morbum primo et secundo jam die doceant erupisse, alia contra illum ostendunt per viginti octo dies occultum mansisse. Opinio qua primum stadium longius si producat, mitiorem, citius vero decurrens saevio rem morbum indicare autumant, falsa censetur.

Signa huius stadii exceptis levibus volatilibusque ictibus in uno alterove urethrae puncto initio quidem nulla fere inveniuntur, aegerque nisi sub finem ejus ex majori in venerem proclivitate et genitalium quadam tensione, calore et pruritu, morbum qui jam in intimis haeret, adesse non suspicatur. Secundo ineunte stadio orificium urethrae in glandis apice initio lympham tenaciter conglutinatur, postea vero una et altera guttula mucosae ex urethra exprimi potest, tandemque sponte humor mucosus, albescens, puriformis ex ore ejus minime copiosus exstillat ac aegroti indusium flaviusculo colore tingit. Quibus auctae secretionis cum signis labia orificii urethrae simul tument, et rubent, ipsa urethra titillatur et prurit, urinam licet paucam, frequentius tamen excernere aeger stimulatur. Urinam

expulsam ardores et dolores primo moderati sed in diem intensiores et novae minctionis necessitas sequuntur, membrumque saepius, noctu praecipue, non sine ingrato sensu erigitur. Haec sunt signa orientis inflammationis, quibus stadium tertium plerumque viginti quatuor horis post eruptionem mali praeterlapsis, orditur.

Celeberrimus Pet. Frank primum et secundum in unum invasionis stadium minus accurate conjicit, egregie vero monet, symptomata hujus stadii in aliis individuis alia reperiri.

„In quibusdam“ inquit *), „vix aliquid, praeter unicum puriformis materiae guttulam in ore urethrae haerentem, comparet; ac leviori sub causa, malum, hoc solo jam stadio contentum, post paucos modo dies absolvitur. In aliis, non multis, majori scilicet morbi sub impetu, nec primo, nec alio in stadio secretio in urethra augetur; sed in sola istius inflammatione, eaque ob majorem violentiam sicca, aegritudo consistit.“

Rarissimum profecto hunc casum esse putamus, quem, nisi in stadio ultimo saltem

profluvium existat, Blennorrhoeae verae accensere nequimus.

Stadium inflammationis seu tertium cum ardore sub mingendo ac nisu in expellenda vel pauca urina crescentibus tertio plerumque vel quarto die orditur. Os urethrae **) magis magisque nunc rubet et riget; dolor saepe per omnem urethrae longitudinem ad perinaeum usque extenditur, et membrum virile in apice potissimum calet; cavum urethrae angustatur, nec lotium, nunc magis etiam tinctum, aequabili, indiviso rectoque rivo effluere sinit; erectiones frequentes, dolentes, imprimis per noctem, dorsoque decumbentibus, succedunt, sub quibus urinae excretio ad parturientis quasi mulieris nisus ac labores aegrotum cogit. Pollutiones sub his membri virilis tensionibus violentis, spasmodicis, sub somno contingunt, aut vigili etiam, sed rarius tamen, voluptatis expertes et miserias aucturae, subinde obveniunt. Jam vero major humoris puriformis quantitas per urethram continuo sed praecipue matutinas sub horas profunditur, qui humor, saepe cum sanguine mixtus, flavas potissimum, atque subvirides

in linteis maculas relinquit pertinaces. Mucus effluens diversae qualitatis et copiae omnino reperitur, factoris tamen atque acritudinis ejus culpam impuritati squalidorum aegrotorum magis tribuimus, quam cum clarissimo Frank majori morbi vehementiae et phlogosi. Quod autem ille observat, aliquando totum per morbum effluentem humorem retinere colorem album, id nos quoque confirmatum damus. Modus, quo inflammatio in organa secretoria universe agit, in hoc etiam morbo animadvertitur: acutior illa et vehemens secretionem supprimit, mitior auget. Leniter itaque omnia mala incipiunt mucusque large stillat, inflammatione autem increscente secretio et mucii effluvia imminuuntur, caeterique cruciatus ingravescent. Glandulae inguinales et testiculi nunc tument et dolent, aeger febri correptus lectum petere saepe cogitur. Sub placida quiete et apto vitae regimine inflammatio paulatim decrescit, molestiacque aegrum cruciantes fiunt mitiores, sed mucii fluore adaugetur, qui ubi jam largiter et citra doloris paene sensum stillare incipit, stadium morbi annunciat quartum. In contrario casu, sub

conditionibus decremento morbi minus faventibus, inflammationeque a frigore videlicet admissa, vel adstringentium injectionum ab usu, nova venere, masturbatione, exercitio violento, calefactione corporis a potu spirituroso majorem ad gradum adaucta, hic fluxus suspenditur et crudelissima mala hanc suspensionem sequuntur.

Inflamatio totam urethram usque ad bulbum vesicae et ipsam vesicam et glandulam prostatam corripit, membrum inflat curvatque et anum spastice tenesmi modo contrahit. Ophthalmitis blennorrhoeica interdum quidem sed rarissime accedit, et sane nunquam, nisi materia inficiens antea ad oculos transierit. Non promptius unquam ac nunc feratur auxilium, quum abscessus, paralyseos vesicalis, gangraenae, mortis itaque praesentissimo cum periculo excretio urinae in totum supprimitur. Quod celeberrimus Frank (***) sibi animadversum affirmat, interdum plures per urethrae longitudinem glandulas lymphaticas tumere et dolere, posteaque suppuratas ac in illam apertas, tot impuros ac patulos urinae abscessulos fistulasque scroti, perinaei constituere, id

nobis etiam reperire oblata occasione licuit. Stadium hoc blennorrhoeae urethralis inflammatorium, tam vehementia, quam diuturnitate molestiarum pro dispositionis, sensibilitatis, habitus universi et complicationis ratione diversum, nunc brevius mitiusque est, nunc ad octo decemve aut quatuordecim dies extenditur, utpote longiorem sub vivendi medendive ratione perversa in moram protrahendum.

Aegroti, qui pluries id morbi genus experti sunt, lenius quidem affici videntur, sed diutius plerumque laborant, sequelis tardo passu et insensibili fere modo ingredientibus et longum post temporis spatium etiam cruciantibus, in quibus tantum nomino flacciditatem membri et facultatem ejus erigendi amissam, praecipue vero condensationem membranae internae urethrae, qua sic dictae stricturae urethrae, maximum urinae ejaculandae impedimentum, gignuntur.

Stadium quartum seu profluvii puram morbi propriamque formam nobis demonstrat. Sub leniori ardore, doloribus et mingendi nisu in diem decreescentibus, denique evanescentibus, muci effluxus respectu con-

sistentiae, coloris et copiae diversi perdurat. Humor, qui initio puriformis et colore plerumque ex flavo in viridem vergente tinctus fuerat et sat copiose effluerat, nunc albumini ovi similis guttatim stillat; dein unius guttulae instar in orificio urethrae haeret; donec tandem labia glandis tantum conglutinet. Morbus, huc ubi perventum est, non efficacia contagii sed relaxatione tantum organorum secernentium perseverat, et vim inficiendi amisit.

Neglecto per hanc periodum morbo relaxatio aliud efficit secundarium malum, quod blennorrhocam secundariam seu inveteratam et chronicam medici nominant, cum stadio tamen quarto, quod diximus, minime confundendum. Etenim morbus in hujus quartae periodi initio se vertens virositatem inficiendique facultatem non amisit, ut quibus viribus secundarium hoc malum omnino careat.

*) Joan. Pet. Frank de curandis hominum morbis epitome, L. V. de profluviiis pars I. Manheim 1794. p. 154.

**) Vid. P. Frank. l. c.

***) l. c. p. 157.

§. 8.

Complicationes morbi.

Natura morbi et inflammationis gradus a causa quidem specifica ac constitutione corporis habituque pendent, nihilo secius tamen in quolibet propemodum casu multis conditionibus forte accedentibus mutantur. Sunt praecipue alii morbi in genitalia agentes ad mutandam blennorrhoeae formam efficacissimi, sive illi jam ante infectionem adfuerint, ut haemorrhoides, calculus vesicae etc.; sive sub ipsa infectione aut ea jam facta ad morbum erumpentem accedant, ut ulcera venerea, rheumatismus, spasmi, alii. Inflammationis acrioris sequelae, Chorda, Bubones, Phimosis, Paraphimosis, et omnia praeputii vitia, testiculorum et prostatae tumor multaque alia mala, pro complicati morbi signis haberi minime debent. Complicatio morbi quae illa cunque sit primitivum malum difficilius curabile reddit, symptomata ejus auget et in deteriorem partem vertit; ideoque nullam non attentionem afflagitat.

Generaliora quaedam signa quandoque occurrunt, quae ubi videmus complicatio-

nem blennorrhoeae cum alio morbo statuimus.

Sunt haec :

- a) irregularis morbi decursus.
- b) aegri cruciatus in simplici blennorrhoea incogniti et inconsueti.
- c) vehementia symptomatum causae mere contagiosae et universali corporis habitui parum consentanea.
- d) Morbi perseverantia supra suetum quod alias implet temporis spatium longe protracti.
- e) Morbus ubi sub idoneo vitae regimine efficacissimis remediis pertinaciter resistit, complicatio ejus cum alio morbo occulta valde timenda est.

Quibus sub signis medico cavendum, ne falsa praedictione spem aegroti fallat, malaque curandi methodo damnum illi afferat, quae ut evitet in omnia praecedentia et totam morbi historiam oportet respiciat.

§. 9.

P r o g n o s i s.

Ut medicus spatium temporis, quo blennorrhoea urethralis siphilitica absolvitur, de-

cursum ejus, exitumque recte praedicat, pericula vero ex ea timenda praevideat et bene amoliat, ad sequentia illum jubemus attendere:

- a) aegri habitum ac constitutionem, sanitatemque, qua ante hanc infectionem fructus est; praecipue autem perpendat morbum prima vice intrantem gravius aegrum afficere, quam secunda vel tertia.
- b) Citiorem tardioremve decursum ac majorem minoremve gradum et vehementiam inflammationis.
- c) Morbi complicationem.
- d) In aegroto vitae conditionem, consuetudinem et mores.

Morbus simplex per se minime periculosus non interrupto per sueta stadia decursu facile curatur, complicatus vero aut male curatus gravem ac periculosam speciem induit.

Pars secunda.

*Annotationes ad blennorrhoeae
curandae methodum.*

§. 1.

Annotationum scopus et institutum.

Ne fines transgrediamur dissertatiunculae, nec res aliis scriptoribus melius jam prolatas repetamus, de tribus tantum remediis, scilicet de injectionibus in blennorrhoea urethrali siphilitica admittendis, de adhibendo mercurio et de ceraeolorum applicatione, disputabimus.

§. 2.

De injectionibus.

Injectiones sub rectis indicationibus contra blennorrhoeam institutae in remediis bonis et efficacissimis omnino numerandae sunt, incaute vero adhibitae maximum damnum infe-

runt. Vituperandi itaque illi medici sunt, qui in qualibet morbi periodo et in quolibet casu, neglectis omnibus aliis rebus et circumstantiis, hoc remedium unicum quasi solatium amplectuntur.

Triplicem in applicandis injectionibus rationem habemus, nempe ut venereum venenum illico post coitum impurum eluamus; ut peracta inflammationis periodo sensibilitatem ex ea relictam et auctam obtundamus, tandem ut relaxatas partes constringamus.

Usus injectionum ad sedandam inflammationem, medicis profecto parum expertis adhibitarum, maximopere vituperandus et obdammum exinde oriundum sane pejus et angue vitandus est.

Ad eluendam post coitum urethram aqua pura et tepida optimum praebet remedium. Experimenta Doctoris Caroli Eichrodt *) Badensis, quibus acido muriatico diluto sic dicto viridi, seu aqua vaporibus acido - muriaticis viridibus impraegnata, injectionum ope adhibito, venenum post ipsam statim infectionem in ipsa urethra destruere conatus est, medicorum attentionem jure meritoque ad se tra-

hunt. Injectiones ex solutione plumbi acetici cum opio maximi aestumatae ac commendatae nunquam nisi in stadio morbi quarto laudabiles; ad hanc vero periodum morbo redacto, optimum omnino in iis remedium esse nos quoque judicamus.

Decocta adstringentia ex cortice quercus, radice tormentillae et aliis, quibus alumen, zincum sulphuricum et similia remedia admiscuntur, in morbo secundario et contra relaxationem commendanda sunt. Partes relaxatas exsanguis et torpidas interdum invenimus, ut remedio aliquo leniter corrodente ad vegetandum eas haud raro indigeamus, quo in casu mercurius corrosivus seu Hydrargyrum muriaticum corrosivum optatis respondebit.

*) Vid. Salzburger medicinisch - chirurgische Zeitung.

§. 3.

De adhibendo Mercurio.

- De mercurii usu in blennorrhoea siphilitica inter medicos lis est, aliis blennorrhoeam

non ex contagio venereo ortam credentibus, aliis hanc quidem originem affirmantibus, sed a se invicem ita discrepantibus, ut una pars, quum morbo utpote mere topico, topicis tantummodo remediis mederi velit, mercurii usum rejiciat, altera contra universalis morbi exinde periculum extimescat, ideoque mercurii obtrektoribus repugnet, ejusque applicationem ut necessariam defendat.

Quam litem quamvis haud nostrum sit derimere, mercurius tamen ut remedium antiphlogisticum efficacissimum, quo periculum universalis morbi simul depellitur, largiter ut porrigatur suademus.

§. 4.

Loco injectionum medici et inter illos praecipue Hecker medicus olim celeberrimus applicationem ceraeolorum solubilium commendarunt. Superfluum hoc remedium in blennorrhoea acuta judicamus, quum interea ad inveteratam inflammationisque expertem sanandam praestantissimo usui sit.

Ceraeolo' simplici ter quaterve in urethram morbo affectam demisso pertinacem blennorrhoeam inveteratam fugari videmus. In casu idoneo pertinacissimoque ceraeoli etiam solubiles beneque compositi usum eximium absque dubio praestare possunt.

Corrigenda.

- P. 7. l. 1. leg. venereum.
- 10. l. 11. leg. unus quidem.
- 12. l. ext. leg. affectionibus.
-

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text in the middle of the page.

Third block of faint, illegible text in the lower middle section.

Final block of faint, illegible text at the bottom of the page.

